

Magyar tudományosság a világban Hírösszefoglaló – 2022. április

Díjak, kitüntetések

TELEKI JÓZSEF TUDOMÁNYOS DÍJAT KAPOTT PÉNTEK JÁNOS – Az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Gróf Mikó Imre Alapítvány Teleki József Díjat adományozott **Péntek Jánosnak** a magyar nyelv- és néprajztudomány és a tudományszervezés területén végzett kiemelkedő munkásságáért. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Gróf Mikó Imre Alapítvány a Teleki József tudományos díjjal nyomtatásban megjelent (vagy nyomdakész), az erdélyi, a máramarosi, a partiumi, a bánáti és a romániai magyarság újkori és legújabb kori történetére, a legtágabban értelmezett művelődéstörténetére és néprajzára vonatkozó adattárakat, forráskiadványokat és tudományos monográfiákat jutalmazza. Hosszas mérlegelés után a kuratórium, úgy döntött, hogy 2022-ban **Péntek János** akadémikus kimagasló tudományos eredményeiért ítélte oda a Teleki

József Díjat. 2022. március 26-án az EME tisztújító Közgyűlésén a díjazottat **Benő Attila** egyetemi tanár laudálta <https://eme.ro/>

BIRÓ ANNAMÁRIÁT GR. MIKÓ IMRE-EMLEKLAPPAL TÜNTETTÉK KI – Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Biró Annamária** részére Gr. Mikó Imre-emléklapot adományozott az EME szakszerű és eredményes kiadói tevékenysége és az erdélyi magyar tudományos élet szervezésében kifejtett munkája elismeréséül. 2022. március 26-án, az EME tisztújító Közgyűlésén a kitüntetettet **Keszeg Vilmos**, az EME elnöke laudálta <https://eme.ro/>

JAKÓ KLÁRÁT GR. MIKÓ IMRE-EMLEKLAPPAL TÜNTETTÉK KI – Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Jakó Klára** részére Gr. Mikó Imre-emléklapot adományozott jelentős kutatói tevékenysége, valamint az Erdélyi Múzeum-Egyesület szándékainak megvalósításában és az erdélyi magyar tudományos élet szervezésében kifejtett munkája elismeréséül <https://eme.ro/>

MAGYAR ÉRDEMREND LOVAGKERESZTJE DÍJAT KAPOTT URAY ZOLTÁN – Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetést vehetett át **Uray Zoltán** biológus, radiológus, a biológiatudományok doktora, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja, a Ion Chiricuța Onkológiai Intézet nyugalmazott sugárbiológusa kiemelkedő tevékenysége elismeréseként. **Uray Zoltán** tudományos eredményeit olyan lapok közzé tették, mint Agressologie, Clujul Medical, Cancerul, Die Naturwissenschaften, Endocrinologie, Izo-tóptechnika-Diagnosztika, Magyar Onkológia, News Letter, Orvosi Szemle, Panminerva Medical, Radio-sensation, Radiologia-Radio-terapia, Revue Roumaine de Biochimie, Revista Italiana di Biologia <https://kab.ro/>

DÖNTÖTTEK AZ ARANY JÁNOS-DÍJAKRÓL – A Magyar Tudományos Akadémia (MTA) a külföldi magyar tudósok, kutatók munkájának jutalmazására, elismerésére Arany János-díjat és Arany János-éremet alapított 2002-ben. A kitüntetések négy kategóriában ítéli oda titkos szavazással az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság (MTK EB). Az Arany János-díjnak olyan külföldi magyar tudósok, kutatók elismerése a célja, akik jelentős tudományos munkásságot mutattak fel életük során (Arany János Életműdíj),

kiemelkedő tudományos eredményt értek el (Arany János Kiemelkedő Tudományos Teljesítmény Díj), vagy fiatal kutatóként nyújtottak jelentős teljesítményt (Arany János Fiatal Kutatói Díj) – Az MTK EB legutóbbi, 2022. március 21-én online megtartott ülésén a 2022. évi díjakról is döntött. Az Arany János Életműdíjat **Bodor Miklós**, az MTA külső tagja kapta (USA). Az Arany János Kiemelkedő Tudományos Teljesítmény Díjat **Paizs Csaba**, PhD, nyerte el (Románia). Az Arany János Fiatal Kutatói Díjjal 2022-ben a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács tagját, a KMAT 2018. évi díjazottját, **Traski Viktort** tüntette ki az MTK EB. Arany János-éremben 2022-ben **Bika Julianna** (USA), **Kassay Gábor** (posztumusz; Románia), **Kastori Rudolf**, az MTA külső tagja (Szerbia) és **Varga György Csaba** (posztumusz, Románia) részesült <https://kmat.uz.ua/>

A JAPÁN TUDOMÁNYOS VILÁG LEGNAGYOBB ELISMERÉSÉBEN RÉSZESÜLT KARIKÓ KATALIN – aki első magyarként vette át az 1983-ban alapított Japán Díjat kutatótársával, az amerikai **Drew Weissmannal**. A szolnoki születésű kutatóbiológus révén Magyarország tizennegyedik nemzetként iratkozott fel a kitüntetett országok sorába <https://www.msn.com/hu-hu>

Hírek, események

KONFERENCIA: A MAGYAR MINT SZÁRMAZÁSI NYELV AZ USA-BAN – A Department of World Languages, Literatures, and Cultures, Cleveland State University magyar programja *a magyar mint származási nyelv az USA-ban* témakörben rendezett szociolingvisztikai nemzetközi online konferenciát a Zoom platformon, angol nyelven. [...] A konferencia nyitóelőadását **Kontra Miklós**, az MTA doktora, egyetemi tanár, a Domus kuratórium elnöke tartotta ... <https://class.csuohio.edu/>

ORVOSTUDOMÁNYI KONFERENCIA MAROSVÁSÁRHELYEN – 2022. április 7-9. között Marosvásárhelyen került sor a világjárvány miatt 2020 óta halasztott XXX. Tudományos Ülésszakra, amelynek szervezője az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya, társzervezője a KAB Orvostudományi Szakbizottsága voltak. A konferencia lehetőséget nyújtott az orvosi, fogorvosi és gyógyszerészeti tudományok újdonságainak és főleg ezek gyakorlati vonatkozásainak a megismerésére. A rendezvény a tudományos jelleg mellett újra lehetővé tette az új kapcsolatok kialakítását és a régiek ápolását. A tudományos ülészak elején továbbképző tanfolyamokra és plenáris előadásokra került sor, majd az orvosi, fogorvosi és gyógyszerészeti tudományok területéről szabadon választott előadások hangzottak el <https://kab.ro/>

EGZOTIKUS ANYAG-ANTIANYAG ATOMOK MEGLEPŐ VISELKEDÉSÉT FIGYELTÉK MEG A CERN-BEN A WIGNER FK KUTATÓINAK RÉSZVÉTELÉVEL – Az Európai Nukleáris Kutatási Szervezetben (CERN) folyó ASACUSA együttműködés keretében a kutatók egzotikus anyag-antianyag atomok meglepő viselkedését figyelték meg szuperfolyékony héliumban. A kísérletekben kulcsszerepet kapott a magyar származású **Sóter Anna**, a zürichi Szövetségi Műszaki Főiskola (Eidgenössische Technische Hochschule, ETH) adjunktusa, továbbá a cikk szerzői között szerepel **Barna Dániel**, az ELKH Wigner Fizikai Kutatóközpont (Wigner FK) munkatársa, a kísérletek megalapozásában pedig **Horváth Dezső**, a Wigner FK professor emeritusa is részt vett. A kutatási eredmények új utakat nyithatnak a részecskefizika, az anyagtudományok és akár az asztrofizika területén is, az erről szóló tanulmány a Nature folyóiratban jelent meg 2022. március 17-én <https://elkh.org/>

ELHUNYT DOMOKOS GÁBOR RÉSZECSEKEFIZIKUS, A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÜLSŐ TAGJA – Életének 90. évében elhunyt **Domokos Gábor**, a Johns Hopkins Egyetem professzor emeritusa – **Domokos Gábor** a részecskefizikai kutatások nemzetközi élvonalába Magyarországon végzett elméleti kutatásaival robbant be. A nagyenergiás részecskeszórási amplitúdó analitikus tulajdonságait meghatározó Regge-pólusokat az amplitúdó Lorentz-invarianciájával összehangoló Lorentz-pólusok elméletében elért eredményeiről harminc évesen a Dubnai Egyesült Atomkutató

Intézetben nyújtott be disszertációt a kandidátusi fokozat megszerzésért, amelyet azonban rögtön a fizikai tudományok doktora fokozattal fogadtak el ... <https://mta.hu/>

BITAY ENIKŐ AKADÉMIKUS LETT AZ ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET ÚJ ELNÖKE

– **Bitay Enikő** mérnök-informatikus akadémikust, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagját, a Sapientia EMTE professzorát választották az Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME) új elnökének – Az EME honlapján hétfőn közzétett tájékoztatás szerint az egyesület március 26-án tartotta tisztújító közgyűlését Kolozsváron a Protestáns Teológiai Intézet dísztermében. **Bitay Enikő Keszeg Vilmos** néprajzkutató professzort váltja a tisztségben, a közgyűlés döntése értelmében a következő négy évre választották meg az elnökséget. A négy alelnöki tisztséget **Bódizs György** főorvos, **Kerekes László** nyugalmazott egyetemi tanár, **Keszeg Vilmos** néprajzkutató professzor és **Sipos Gábor** akadémikus, történész tölti be. Az egyesület főtítkára **Bogdándi Zsolt** történész, levéltáros, a gazdasági tanácsos **Fábián Botond** közgazdász, a jogtanácsos **Veress Emőd** jogász lett

<https://kronikaonline.ro/>

ELHUNYT NAGY-TÓTH FERENC AKADÉMIKUS, AZ EME ALAPÍTÓ ÉS TISZTELETI TAGJA – Életének 93. évében elhunyt **Nagy-Tóth Ferenc** biológus akadémikus, az EME alapító, tiszteleti tagja, a Természettudományi Szakosztály egykori titkára. A régi erdélyi gyümölcsök és gyümölcsfák avatott ismerője volt, több kötete megjelent e témában az EME kiadásában. Jelentős tudományos kutatói és tudományszervezői tevékenységéért 2005-ben az EME tiszteleti tagjává választotta <https://eme.ro/>

KUTATÓKÖZPONTBAN FOGLALKOZNAK A KULTURÁLIS IDENTITÁSSAL ÉS A REGIONÁLIS ÖRÖKSÉGGEL – Az eszéki J. J. Strossmayer Tudományegyetem bölcsészettudományi karának a keretein belül pár hónappal ezelőtt hozták létre a Kulturális Identitás és Regionális Örökségek Kutatóközpontját, melynek munkájában a Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék oktatói is fontos szerepet játszanak. A kulturális identitás lehetővé teszi az egyén számára, hogy egy adott csoport tagjaival azonosítsa magát. Olyan aspektusokat foglal magában, mint a nyelv, az értékek és hiedelmek rendszere, a közösség hagyományai, rítusai, szokásai vagy viselkedése. E sajátosságok halmaza határozza meg történelmileg a népek kulturális identitását. Az identitáskutatás fontos a különböző diszciplínák számára, a tudósok sok szempontból vizsgálják. A tudományterületek kutatásainak összehangolása érdekében kutatóintézeteket hoznak létre, így került sor az eszéki bölcsészettudományi karon is egy ilyen megalapítására. Tevékenységének a koordinálását a magyar szakon dolgozó oktatók vállalták magukra <http://kms.mtva.hu/hirek>

AZ ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET JAKÓ ZSIGMOND KUTATÓINTÉZETE – Az Erdélyi Múzeum-Egyesület tisztújító közgyűlése, melyet ismét hagyományos formában tartottak meg március 26-án a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet dísztermében arról döntött, hogy az 1990-ben újraalakult Egyesület első elnöke, néhai **Jakó Zsigmond** (1916-2008) professzor tiszteletére az általa kezdeményezett és az ő munkásságát továbbvivő Kutatóintézet megnevezését Jakó Zsigmond Kutatóintézetre változtatja. Az EME Kutatóintézetének egyik fő feladata az erdélyi magyarság történetéhez és kultúrájához szorosan kapcsolódó történeti és nyelvészeti források

feltárása. Az intézet és forráskiadási programja elválaszthatatlanul összeforr a hazai és magyarországi medievisztika kiemelkedő képviselője, **Jakó Zsigmond** akadémikus, az EME egykori elnöke személyével <https://www.eme.ro/>

A VAJIDASÁGI TUDÓSOK ÉS MŰVÉSZEK HITELES EGYÜTTGONDOLKODÁSÁÉRT – INTERJÚ CSÁNYI ERZSÉBETTEL – Új vezetőséget választott a Vajdasági Magyar Akadémia Tanács (VMAT) – Az MTA Határon Túli Magyarok Titkársága 2007-ben a Magyar Tudományos Akadémia szerbiai köztestülete körében lefolytatta azt a szavazást, minek célja az MTA szerbiai regionális tudományos tanácsának létrehozása volt. Ennek köszönhetően alakult meg 2008-ban a Vajdasági Magyar Akadémia Tanács (VMAT). Az újonnan megalakult bizottság legfőbb célja a vajdasági magyar tudományosság intézményesítése volt. Most új elnökkel és új tervekkel vágnak bele a 2022-

es évbe, ugyanis kilenc hónapos kényszerszünet után a VMAT Elnöksége 2022. március 5-én megválasztotta tisztségviselőit, minek alapján a következő ciklusban **Csányi Erzsébet** látja el az elnöki, **Barak Ottó** és **Lukity Tibor** pedig az alelnöki teendőket. **Csányi Erzsébet** egyetemi tanár, irodalomtudós, a Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium alapítója és vezetője, akinek kutatói területe elsősorban a vajdasági magyar popirodalom, a farmernadrágos próza, illetve a délszláv-magyar összehasonlító irodalom. Az élő természettudományi alelnök **Barak Ottó**, az Újvidéki Egyetem Orvostudományi Karának tanára. Az élettelen természettudományi alelnök **Lukity Tibor**, az Újvidéki Egyetem Műszaki Tudományok Karának munkatársa, tudományterülete az alkalmazott matematika, továbbá a digitális képfeldolgozás. A VMAT új elnökével a testület jelenéről és jövőjéről beszélgettek ... <https://mta.hu/>

ÖSZTÖNDÍJBOGOZÓ - BESZÉLGETÉS A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA ÖSZTÖNDÍJAIRÓL, PÁLYÁZATAIRÓL – A Magyar Tudományos Akadémia számos ösztöndíj-lehetőséggel, pályázattal segíti a külföldi doktoranduszok, kutatók munkáját. A Vajdasági Magyar Doktoranduszok és Kutatók Szervezete online eseménye – 2022. április 11-én 19 órakor az MTA pályázatairól **dr. Morvai Tündével**, az MTA Határon Túli Magyarok Titkársága osztályvezetőjével beszélgettek <https://www.facebook.com/events>

KOMPLEXITÁS A TERMÉSZETBEN ÉS A TÁRSADALOMBAN – A komplex rendszerek értelmezése a tudományköziség megújult értelmezését teszik szükségessé, jelenségekük ugyanis átlépi a korábbról ismert élő-élettelen, determinisztikus-véletlenszerű, természeti-kulturális, gépi-emberi stb. – potenciálisan a természet- és a humántudományok közötti határokat is. A komplexitás kérdéskörének ez a kiemelt filozófiai és interdiszciplináris jelentősége képezte a BBTE Magyar Filozófiai Intézete által szervezett, *Komplexitás a természetben és a társadalomban* címmel 2020. október 23-án megtartott konferencia kiindulópontját. Jelen kötet, amely a komplexitáselméletek interdiszciplináris jellegű tudománynépszerűsítéséhez kíván hozzájárulni, a konferencián elhangzott előadásokból készült tanulmányokat gyűjti egybe. Szerkesztők: **Szigeti Attila** és **Ungvári Zrínyi Imre** – A könyv a MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottság támogatásával jelent meg <https://kab.ro/>

22. KOLOZSVÁRI BIOLÓGUS NAPOK – 2022. április 8-9. között zajlott a 22. Kolozsvári Biológus Napok című konferencia, amelyet két év óta először személyes részvétellel szervezett meg a BBTE Biológia és Ökológia Intézete és a Kolozsvári Magyar Diákszövetség Biológia-Ökológia Szakosztálya (KMDSZ-BÖSZ). A rendezvény társzervezője a KAB Biológia és ökológia szakbizottsága volt <https://kab.ro/>

BUDAPESTEN MUTATTÁK BE ELSŐKÉNT A HORVÁTORSZÁGI MAGYARSÁG A 21. SZÁZADBAN CÍMŰ KÖTETET – A KIS KÖZÖSSÉG ÉLETÉT HELYI SZAKEMBEREK ÖRÖKÍTETTÉK MEG – „*Tán igazuk van azoknak, akik azt mondják, nincs más továbbélés, csupán az élők emlékezetében való megmaradás, nincs más feltámadás, csupán a feltámadás az élők emlékezetében.*” **Határ Győző** idézett szavai arra utalnak, hogy egy kis közösség jövője valóban elválaszthatatlan a múltjától, akik pedig a továbbélésről gondoskodnak, azok a jelen mesélői. Nem véletlenül

fontos annyira történetünk elmondása a nemzeti identitástudatunk szempontjából is. Ilyen megfontolásból született meg *A horvátországi magyarság a 21. században* című kötet. Nagy érdeklődés övezte a kötet első, budapesti bemutatóját, ami a Szemhatár sorozat negyedik részeként látott napvilágot. A monográfia ötlete az eszéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék és a szombathelyi **Pusztay János** nyelvészhez, egyetemi tanárhoz fűződik. *Az volt a célunk, hogy a közösségünkről olyan esszék és tanulmányok szülessenek, amelyeket az adott terület ismerői, szakértői készítenek el, akik azon belül sok éve tevékenykednek, így válhatott igazán hitelessé a mondanivaló. Emellett pedig fontosnak tartottuk, hogy az írások mindenkire szóljanak, így stílusban törekedtünk az ismeretterjesztő jellegre, természetesen az egyes témákhoz igazodva. Nagyon örülünk, hogy ilyen sokan vállalták a felkérést, és büszkék vagyunk az elkészült kötetre* – mondta a kötet szerkesztője, **Lehocki-Samardžić Anna** <http://kms.mtva.hu/hirek>

ERDÉLYI-MEDENCEI KUTATÁSI PROJEKT A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM RÉGÉSZTI TÁRÁNAK VEZETÉSÉVEL – A Maros mentén, Marosújvár, Marosnagylak, Ispánlaka és Magyarlapád környékén a Magyar Nemzeti Múzeum által vezetett nemzetközi kutatócsoport megkezdte a régészeti munkát. A 2021-2022 közötti időszakra megnyert projektben az Erdélyi-medence régészeti hagyatékát kutatjuk. – írja **Szente Gergely**, régész a Magyar Nemzeti Múzeum honlapján <https://www.origo.hu/>

A STANFORD EGYETEM ÁLTAL KÉSZÍTETT, A VILÁG LEGJELENTŐSEBB TUDÓSAINAK 2%-OS LISTÁJÁN három délvidéki magyar tudós is szerepel: **Papp Endre** matematikus, **Guzsvány Valéria** vegyész és **Cvetičanin (Pintér) Livia** gépészmérnök professzorok <https://elsevier.digitalcommonsdata.com/>

FÖLKERÜLT A VILÁGHÁLÓRA AZ MTA ROMÁNIAI TESTÜLETI ÉS KÖZTESTÜLETI TAGJAINAK JELENTŐS PUBLIKÁCIÓIRÓL KÉSZÜLT 2022 ELSŐ NEGYEDÉVI LISTA – A Kolozsvári Akadémiai Bizottság hozzá kíván járulni a jelentős tudományos eredmények népszerűsítéséhez. Ennek érdekében a 2019-es évvel kezdődően negyedévente megjelentet egy listát az MTA romániai testületi és köztestületi tagjainak jelentős tudományos publikációiról <https://kab.ro/>

A BBTE LEGALÁBB 10 TUDOMÁNYTERÜLETEN A VILÁG VEZETŐI EGYETEMEI KÖZÖTT – A kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem (BBTE) a leggyakrabban használt nemzetközi egyetemi rangsor, a QS (Quacquarelli Symonds – <https://www.topuniversities.com/subject-rankings/2022>) szerint a világ vezető egyetemei között foglal helyet a rangsorban elemzett 51 tudományterület közül 10-ben <https://news.ubbcluj.ro/hu/>

HIGH-RESOLUTION – LASER RESONANCES OF ANTIPROTONIC HELIUM IN SUPERFLUID 4He CÍMMEL JELENT MEG A NATURE FOLYÓIRATBAN AZ A TANULMÁNY, melynek társszerzői között van **Sótér Anna** fizikus, a zürichi Eidgenössische Technische Hochschule professzora <https://www.nature.com/>

AZ ECOLOGY LETTERS NEMZETKÖZI FOLYÓIRATBAN JELENT MEG VINCZE ORSOLYA ÉS SZERZŐTÁRSAI (TÖBBSÉGÜK A BABEŞ–BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM KUTATÓJA) TANULMÁNYA *Sexual dimorphism in immune function and oxidative physiology across birds: The role of sexual selection* címmel <https://onlinelibrary.wiley.com/>

„PUNGAMAGYAROK” ÉS A NYELVI ÖNAZONOSSÁG ARCAI – BENŐ ATTILA AZ ERDÉLYI MAGYAROK NYELVHASZNÁLATÁRÓL – Az erdélyi magyarok nyelvhasználatát érő román és angol hatásokról, a nyelvi változásokról kérdezték **Benő Attila** kolozsvári nyelvészt, egyetemi tanárt, a BBTE Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszékének vezetőjét. Kifejtette, a nyelv életképességét, erejét az idegenszerűségek önmagukban nem veszélyeztetik, a „külső” társadalmi tényezők a döntőek: ilyen az anyanyelven való tanulás lehetősége, az anyanyelvnek az intézményekben, munkahelyen, általában kultúrában és gazdaságban való jelenléte <https://kronikaonline.ro/>

Várható események, felhívások

25 ÉVES A BOLYAI JÁNOS KUTATÁSI ÖSZTÖNDÍJ – JUBILEUMI KONFERENCIA – 25 éves a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj. Ebben a 25 éves időszakban 91 alkalommal részesült romániai kutató a rangos ösztöndíjban. Az évforduló alkalomból jubileumi tudományos konferenciát szervez a Kolozsvári Akadémiai Bizottság 2022. május 12-13. között. A konferencián korábbi Bolyai-ösztöndíjasok tartanak szakmai előadást a legkülönbözőbb tudományterületekről. A konferencián részt vesz **Bollobás Enikő** akadémikus, a Bolyai János Kutatói Ösztöndíj kuratóriumának tagja. Helyszín: BBTE Kolozsvár, Kogălniceanu u. 1. szám <https://kab.ro/>

A KISEBBSÉGI JOGVÉDŐ INTÉZET PÁLYÁZATI FELHÍVÁSA TANULMÁNY ÍRÁSÁRA – A Kisebbségi Jogvédő Intézet tanulmány-pályázatot hirdet külföldi és magyarországi egyetemi hallgatóknak (jogász, politológus, társadalomtudományi szak), fiatal kutatóknak és kisebbségvédelemmel foglalkozó pályakezdő fiataloknak [...] Pályázni elsősorban a külföldi magyarsággal, valamint Európa hagyományos nemzeti közösségeivel kapcsolatos jogi, illetve társadalomtudományi elemzéssel lehet. Az írásnak meg kell felelnie a tudományos tanulmányoktól elvárható érvelő okfejtésnek, tartalmaznia kell módszertani bevezetőt, a kutatás eredményeinek tárgyalását, és összegzését [...] A pályázatban részt vehet bármely olyan Ph.D. hallgató, illetve posztdoktori kutató, aki valamely magyarországi, vagy Magyarországgal határos ország felsőoktatási intézményében (egyetem, főiskola), kutatóintézetében, agytrösztjében, civil szervezetében tevékenykedik <https://pannonrtv.com/>

KÖNYVBEMUTATÓ: PÉNTEK JÁNOS: KALOTASZEGI TÁJSZÓTÁR – Könyvbemutatóra kerül sor 2022. május 10-én 18.00 órától a Kolozsvári Akadémiai Bizottság szervezésében: **Péntek János Kalotaszegi tájszótár** című munkáját **Csomortáni Magdolna** ismerteti. A könyvet az Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége adta ki – Kalotaszeg az egyik legismertebb nyelvi és néprajzi táj Erdélyben, de mindeddig nem történt meg sajátos szókincsének, tájszavainak szótári feldolgozása. A korábbi gyűjtések alapján a szerzőnek mintegy százötven évre volt lehetősége a visszatekintésre és – anyanyelvjárásáról lévén szó – közvetlen nyelvi élményként is több mint hetven évre. Az előző század második felében legalább három alkalommal fordult meg minden kalotaszegi településen valamilyen speciális nyelvészeti, néprajzi téma kutatójaként. A források alapján másfél száz év viszonylatában a szótár nem csupán tájainak, hanem történetinek is tekinthető: a nyelviileg is követhető változás a zárt jobbágyvilágtól a globálissá váló modern viláig terjed ... <https://kab.ro/>

A KOLOZSVÁRI AKADÉMIAI BIZOTTSÁG ÁLTAL INDÍTOTT ARTES LIBERALES SOROZAT következő előadója **Szilágyi Tibor** orvos, egyetemi tanár, Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem oktatója lesz – Időpont: 2022. május 16-án 18.00 órától – **Esemény – Csatlakozás –** Agyunkban mintegy százmilliárd idegsejt kommunikál egymással parányi elektromos és kémiai jelek segítségével. Vajon miként lesz ezekből a jelekből magasabb rendű magatartás? Az egyedi sejtek működésének megértése önmagában nem magyarázza a viselkedésszintű jelenségeket. Az információ belső kódolását pontos időzítéssel együttműködő, dinamikus változó neuroncsoportok teszik lehetővé. Az előadás bemutatja, hogy a szinkron működő idegsejtek milyen mérhető elektromos hullámokat keltenek az agyban, illetve felvillant néhány eredményt arról, hogy ezen elektromos jelek alapján mit sikerült eddig megfejteni az idegi kódrendszerből <https://kab.ro/>

TRANS-LINGUISTICA VI. - KONFERENCIA FELHÍVÁS – 2022. MÁJ. 19. – 2022. MÁJ. 20. – VÁLTOZÓ BÖLCSÉSZETTUDOMÁNY: INNOVÁCIÓ, HAGYOMÁNY, ÉRTÉKTEREMTÉS – A Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karának Alkalmazott Nyelvészeti Tanszéke és a DAMERG Kutatóközpont 2022. május 19. és 20. között online nemzetközi tudományos konferenciát szervez *Trans-linguistica VI. Változó bölcsészettudomány: innováció, hagyomány, értékteremtés* címmel – „A nyelv, irodalom, kultúra történetének, kutatásának, oktatásának kérdéseiben érdekelt szakemberekkel szeretnénk megvitatni a bölcsészet helyét és szerepét a világban: merre és hogyan változik a bölcsészettudomány, mi a bölcsészet gyakorlati felhasználhatósága az elméleti lehetőségeken túl, mindezt egy diszciplínákon átívelő keretrendszerbe helyezve. Ha a körülöttünk zajló társadalmi változásokat szeretnénk feltárni, akkor a nyelv, a kultúra és az irodalom változásait, mozgásait, módosulásait, a látensen és lassan vagy éppen gyorsan végbemenő fordulatokat, innovációkat vagy éppenséggel fogyatkozásokat kell vizsgálnunk ...” határozzák meg a szervezők a konferencia fő célitűzését <https://sapientia.ro/hu/>

KUTATÁSSZEMLELETI, -MÓDSZERTANI ÉS -TÖRTÉNETI ÖSSZEFÜGGÉSEK A MAGYAR NÉPRAJZTUDOMÁNYBAN – KONFERENCIAFELHÍVÁS – A kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Néprajz és Antropológia Intézete, a Kriza János Néprajzi Társaság, a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Néprajzi és Antropológiai Szakbizottsága, az EME Bölcsészet-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya 2008. október 18-án tudományos értekezletet szervezett a kolozsvári néprajzoktatás 110. évfordulója alkalmából. A négy intézmény 2009–2021 között ismételt (összesen 13 alkalommal) hirdetett konferenciát a kolozsvári (romániai magyar) néprajzoktatás és -kutatás történetének feltárása és népszerűsítése céljából. Az előadások 10 önálló évkönyvben láttak napvilágot. 2022-ben is meghirdetik és Kolozsváron újra megszervezik a konferenciát. Ez alkalommal kiemelten emlékezni szeretnénk a kolozsvári magyar egyetemi oktatás 150 éves történetére <https://www.eme.ro/>